

Карагандинский технический университет имени академика Абылкаса Сагинова признан лучшим техническим вузом Казахстана по данным национального рейтинга НАОКО-2022

Независимое агентство по обеспечению качества в образовании (НАОКО, IQAA-Ranking) представило итоги **Национального рейтинга ведущих вузов Казахстана за 2022 год.**

В этом году в Национальном рейтинге ведущих высших учебных заведений страны, основанном на международных стандартах ранжирования, представлен 31 вуз Казахстана.

По итогам Национального рейтинга Карагандинский технический универ-

ситет имени Абылкаса Сагинова, согласно оценке НАОКО, занял **1-ое место среди лучших технических вузов Казахстана.**

Методология расчета институционального рейтинга базируется на основе анализа семи академических индикаторов: качественный состав контингента студентов; результаты их обучения и число образовательных программ, реализуемых в вузе; про-

фессорско-преподавательский состав; научно-исследовательская и инновационная работа вуза; международное сотрудничество; информационное обеспечение и трудоустройство выпускников вуза.

Академические рейтинги сегодня являются наиболее востребованным инструментом сравнительной оценки университетов и образовательных программ, и могут помочь абитуриентам в выборе «своего университета».

Поздравляем многотысячный коллектив преподавателей, сотрудников, студентов, магистрантов и докторантов университета с этим значимым достижением, достойным имени основателя вуза – Героя Социалистического Труда, академика А. С. Сагинова!

**БҮГІНГІ
НӨМІРДЕ
ЧИТАЙТЕ
В НОМЕРЕ**

Мы в сети!

Сайт Қарту имени А. Сагинова вошел в ТОП-10 международного рейтинга Webometrics Ranking of World Universities-2022.

Стр. 3.

Юбилей!

Профессору Токмирзе Интыкову исполнилось 80 лет.

Стр. 4.

Зарубежные встречи

Участие наших студентов и преподавателей в Международных конкурсах, симпозиумах и вебинарах

Стр. 8.

Яркие представители молодежи

Добрые дела и благородные поступки студентов Қарту

Стр. 14–15.

ПОСЛАНИЕ ГЛАВЫ ГОСУДАРСТВА КАСЫМ-ЖОМАРТА ТОКАЕВА НАРОДУ КАЗАХСТАНА

Разъясняя Послание Президента страны

«Президент особо отметил и дал конкретный курс по дальнейшему развитию образовательной системы. Выделение образовательных грантов, которые в зависимости от результатов ЕНТ и иных показателей будут дифференцированы по размеру — от 30 до 100%. Предоставление льготных кредитов на обучение под 2–3% годовых. Все эти меры сделают высшее образование более доступным и качественным», — подчеркнули спикеры.

13 сентября в Карагандинском техническом университете имени Абылкаса Сагинова была организована встреча преподавателей и студентов КарТУ с директором Карагандинского филиала РОО «Сенімен болашақ» Токмурзиной И. по разъяснению Послания Президента РК К. К. Токаева «Справедливое государство. Единая нация. Благополучное общество».

В рамках своего выступления спикер подробно ознакомила присутствующих с основными направлениями Послания Главы государства и рассказала об инициативах по поддержке молодого поколения нашей страны, образовательных грантах для талантливой молодежи, выделении из фонда 50% инвестдохода детям до 18 лет на жи-

Интерактивный семинар-встреча по разъяснению Послания Главы государства К. К. Токаева организовали для профессорско-преподавательского состава университета с участием проректора по академическим вопросам, члена Правления Темербаевой А. М., руководителя департамента молодежной политики Бузякова Р. Р. В общем 300 человек стали участниками встречи.

лье и образование, повышении минимальной заработной платы до 70 тыс. тенге и т.д.

Посвятила часть своего выступления Токмурзина И. работе общественного объединения «Сенімен болашақ». Основной целью деятельности организации является повышение психолого-педагогических знаний и навыков родителей по воспитанию детей, оказание им информационной и правовой помощи.

14 сентября в Карагандинском техническом университете имени Абылкаса Сагинова прошла встреча преподавателей и студентов КарТУ с директором Департамента молодежной политики Бузяковым Р. Р., председателем профкома ППС Алпысбаевой Н. А., руководителем НИИ Патриотического воспитания Бушмановой Б. А., заместителем председателя Совета по духовно-нравственному воспитанию Тусупбековым Ж. А., старшим преподавателем кафедры АНК и СГД Ивлевой Е. Н. по разъяснению Послания Президента РК К. К. Токаева «Справедливое государство. Единая нация. Благополучное общество».

В ходе встречи спикеры подробно ознакомили присутствующих с основными направлениями Послания Главы государства и отметили, что Посла-

ние Президента играет важную роль в дальнейшем развитии страны, а обозначенные стратегические направления государственной политики по всему спектру ключевых вопросов станут новым этапом в достижении цели построения нового и справедливого Казахстана.

29 сентября состоялась встреча студентов с депутатом Карагандинского городского маслихата Камали Ж. К. В ходе мероприятия спикер рассказала о поддержке молодого поколения нашей страны, образовательных грантах для талантливой молодежи и многих других аспектах обозначенных в Послании Президента страны.

Президенттің халыққа Жолдауы — қоғам дамуының басты бағдары

16.09.2022 жылы Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті Инновациялық технологиялар колледжінде 2022 жылдың 1 қыркүйек күні Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың Қазақстан халқына жолдаған «Әділетті мемлекет. Біртұтас ұлт. Гүлденген қоғам» тақырыбындағы Жолдауында айтылған нақты мәселелерді жүзеге асыру мақсатында колледж ұжымымен жиналыс өткізілді.

Мемлекет Басшысының Жолдауы экономикалық даму, денсаулық сақтау жүйесінің тиімділігін арттыру, сапалы білім беру, өңірлік саясатты жетілдіру, саяси жаңғыру және адам құқығын қорғау сияқты маңызды мәселелерге арналған.

Тарих пәнінің оқытушылары Несипов Рахат Рысбекұлы мен Умирбекова Гүлжазира Шәмшібекқызы қатысушыларды, мемлекетіміздің әлеуметтік-экономикалық дамуына және ішкі саясатына

бағытталған Жолдаудың негізгі бағыттарымен таныстырып, еліміздің жас ұрпақтарын қолдау жөніндегі бастамалар, дарынды жастарға арналған білім беру гранттары, жылдық 2–3 пайыз жеңілдікпен берілетін несиелер, Ұлттық қордан 18 жасқа дейінгі балаларға тұрғын үй мен білім беруге 50% инвестициялық табыс бөлу, ең төменгі жалақыны 70 мың теңгеге дейін арттыру сияқты Жолдауда айтылған жақсы жаңалықтармен бөлісті.

Колледж директоры Смагулова Нурбиби Абсадыққызы «Қазақстан Республикасының Президентінің халыққа арналған Жолдауы, біз үшін болашаққа жоспар құруға және негізгі бағыттарды іске асыру үшін тамаша мүмкіндік. Еліміздің одан әрі дамуы мен оның азаматтарының өмірін жақсартудың маңызды қадамдары айқындалған Президент Жолдауын Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті Инновациялық технологиялар колледжінің оқытушылары мен студенттері де бірауыздан қолдайды және осы міндеттерді шешуге белсенді қатысады деген сенімдеміз» — деп жиналысты қорытындылады.

Умирбекова Г. Ш.,

Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінің Инновациялық технологиялар колледжінің оқытушысы

День знаний

1 сентября текущего года Карагандинский технический университет имени Абылкаса Сагинова провел торжественное мероприятие, посвященное Дню знаний.

В мероприятии приняли участие почетные гости в лице заместителя акима Карагандинской области, обладателя звания «Қазақстанның Еңбек Ері», Басина В. Б., директора ТОО «Карагандинский машиностроительный консорциум», д.т.н., профессора, Кенжина Б. М., почетного гражданина Карагандинской области, ветерана угольной промышленности, лауреата Государственной премии, д.т.н., профессора, Презента Г. М., директора угольного департамента АО «Арселор Миттал Темиртау», Калыкова А. К., председателя Карагандинской областной организации отраслевого профсоюза работников образования и науки Ракишевой А. А., профессорско-преподавательского состава и студентов вуза.

Торжественное собрание началось с церемонии возложения цветов гостей к памятнику основателю университета академику Абылкасу Сагинову. Далее с приветственной речью выступил Председатель Правления – Ректор Карагандинского технического университета, лауреат Государственной премии Республики Казахстан имени аль-Фараби, почетный академик Национальной академии наук Республики Казахстан, доктор технических наук, профессор Марат Ибатов. Обращаясь к первокурсникам, ректор поздравил студентов с поступлением в один из ведущих технических университетов страны, отметив, что в текущем году Карагандинский технический университет име-

ни Абылкаса Сагинова поднялся сразу на 100 позиций в самом престижном рейтинге лучших университетов QS World University Ranking, войдя в топ-651+ высших учебных заведений мира, а по результатам Национального рейтинга НАОКО – 2022 КарТУ занял первое место среди технических университетов Казахстана. Также ректор выразил уверенность в том, что в новом учебном году коллектив университета направит все усилия для реализации предстоящих планов и инициатив в преддверии 70-летнего юбилея вуза.

Также в ходе мероприятия выступили почетные гости – выпускники КарТУ и поделились своими историями успеха.

Укрепляя сотрудничество

Заместитель директора ОЮЛ «Союз машиностроителей Казахстана» Куаныш Шаяхметович Тайшибеков встретился с ректором Карагандинского технического университета имени Абылкаса Сагинова Маратом Кенесовичем Ибатовым. В ходе встречи были обсуждены вопросы сотрудничества между Союзом машиностроителей Казахстана и вузом.

Карагандинский технический университет имени Абылкаса Сагинова образован 18 июля 1953 года как Карагандинский горный институт. За 60 летнюю историю вуз по праву гордится подготовленной целой плеядой инженеров, специалистов на архитектурно-строительном, машиностроительном, горном, транспортно-дорожном и других факультетах.

Во время диалога К. Тайшибеков подробно остановился на цели Союза направленной на поддержку и развитие отечественной машиностроительной отрасли, консолидации

отечественных машиностроительных предприятий, и основной миссии Союза – достижение отечественным машиностроением конкурентоспособного и экспортноориентированного уровня.

Лейтмотивом встречи была работа, проводимая Союзом по подготовке кадров для машиностроительной отрасли, где синергия вуз – предприятие является залогом успешного сотрудничества.

Также К. Тайшибеков подробнее рассказал о предстоящем юбилейном X Форуме машиностро-

ителей о пленарных заседаниях, панельных сессиях, участниках мероприятия.

В свою очередь, М. Ибатов рассказал, что миссией Университета является формирование технического университета инновационно-предпринимательского типа, обеспечивающего комплексную подготовку конкурентоспособных специалистов с высшим и послевузовским образованием, отвечающих современным требованиям социально-экономической среды, на основе интеграции образования, науки, инноваций, производства и бизнеса.

Также М. Ибатов подробнее остановился на успешном опыте сотрудничества между Университетом и многими крупными предприятиями региона, такими как АО «КазТрансОйл», АО «АрселорМиттал Темиртау», ТОО «Мейкер» (Карагандинский литейно-машиностроительный завод) и др.

По результатам встречи были достигнуты договоренности об участии руководства и представителей вуза на X Форуме машиностроителей Казахстана и дальнейшем сотрудничестве.

Webometrics Ranking of World Universities-2022

Опубликован международный рейтинг веб-сайтов лучших образовательных учреждений мира — **Webometrics Ranking of World Universities-2022**.

Данный рейтинг основан на комбинированном показателе, учитывающем востребованность сайта университета и публикаций его ученых-исследователей в наукометрических системах Scopus и Google Scholar, и составляется каждые полгода.

В 2022 году в рейтинг участвовало **132** вуза Республики Казахстан.

Карагандинский технический университет имени Абылкаса Сагинова вошел в **ТОП-10** лучших вузов страны, заняв достойное **9-е** место. В составе этой лидирующей группы такие вузы,

как Nazarbayev University, а также ведущие национальные университеты – Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Евразийский национальный университет имени Л. Н. Гумилева, Satbayev University, Казахский национальный педагогический университет имени Абая.

Участие в международных рейтингах дает возможность позиционировать вуз в мировом научном пространстве, входить в международную образовательную среду, согласовывать образо-

вательные и научно-исследовательские процессы с международными правилами и стандартами, повышать качество образовательных услуг, находить новые стимулы и возможности для динамичного роста.

Поздравляем многотысячный коллектив преподавателей, сотрудников, студентов, магистрантов и докторантов университета с этим значимым достижением!

Желаем всем покорения новых вершин в науке, образовании и развитии казахстанской индустрии, достойных высокой марки Карагандинского технического университета имени Абылкаса Сагинова!

Его пример — молодым наука

Интыкову Токмирзе Смагуловичу, профессору Карагандинского технического университета имени Абылкаса Сагинова, исполнилось 80 лет.

Интыков Токмирза Смагулович родился в 1942 г. на станции Дария Жана-Аркинского района Карагандинской области в семье рабочего-железнодорожника. Характер юного Токмирзы, познавшего с раннего детства все тяготы военных и послевоенных лет, формировался в условиях упорного, ежедневного крестьянского труда по дому и на полях. Стремясь к новым знаниям, после окончания школы он поступил в Карагандинский политехнический институт.

Успешно окончив его и несмотря на предложение заведующего кафедрой «Автомобильный транспорт» доцента Ли В. Я. остаться ассистентом на кафедре, Т. С. Интыков принял решение один год отработать на автотранспортном предприятии по полученной специальности. Свою трудовую деятельность начал в должности начальника производства на Ульяновской автобазе. Но еще в студенческие годы Токмирза Смагулович проявлял большой интерес к научно-педагогической деятельности, и поэтому в мае 1968 года по приглашению института он вернулся в вуз на должность ассистента кафедры «Экономика производства». В 1969 году был направлен ректором Карагандинского политехнического института, академиком А. С. Сагиновым на годичную научно-исследовательскую стажировку, после окончания которой был зачислен в очную аспирантуру Московского автомобильно-дорожного института (МАДИ). Под научным руководством ректора МАДИ, д.т.н., профессора, заслуженного деятеля науки и техники РСФСР Л. Л. Афанасьева в 1974 году защитил кандидатскую диссертацию, после чего вернулся в Караганду.

Герой Социалистического Труда, академик А. С. Сагинов, более 33 лет возглавлявший Карагандинский «политех», уделял большое внимание научно-педагогическим кадрам. Если при этом у молодого ученого проявлялись лидерский характер, организаторские способности, умение работать с коллективом преподавателей и сотрудников, студентами, Абылкас Сагинович доверял им управление соответствующим подразделением вуза. В число таких молодых сподвижников попал и Т. С. Интыков, которому в 1975 году было доверено возглавить один из крупнейших тогда по контингенту и сложный по составу студентов заочный факультет. Токмирза Смагулович провел на этом факультете серьезные преобразования, добившись значительного повышения качества подготовки специалистов в тесном сотрудничестве с производством и выпускающими кафедрами. После этого Т. С. Интыков много лет успешно руководил подготовительным и транспортно-дорожным факультетами, заведовал кафедрой «Автомобильный транспорт». С 1994-го по 1999 год Токмирза Смагулович работал с.н.с., начальником отдела в Карагандинской высшей школе МВД, ГСК, КНБ, подполковником КНБ в отставке. В 2000 году Токмирза Смагулович возвращается в родной «политех».

Профессор Т. С. Интыков и сегодня находится на переднем крае науки и образования, воспитания нового поколения востребованных специалистов для казахстанской индустрии. При этом он проводит большую общественную работу, более 20 лет являясь исполнительным директором общественного фонда Ассоциации выпускников и преподавателей университета. Особенно большую общественную работу Токмирза Смагулович провел в части увековечения памяти основателя Карагандинского «политеха», Героя Социалистического Труда, академика А. С. Сагинова. В декабре 2012 года на площади перед главным корпусом университета состоялось торжественное открытие памятника академику А. С. Сагинову работы скульптора, заслуженного деятеля искусств КазССР А. П. Билька. В 2015 году, к 100-летию А. С. Сагинова, Токмирзой Смагуловичем были подготовлены энциклопедия, фильм и юбилейная медаль, посвященные этому событию.

С этим вузом юбиляра связывают более 50 лет жизни, наполненной успешной трудовой деятельностью. Уже много лет он принимает самое активное участие в подготовке и презентации книг, установке мемориальных

досок в память о сподвижниках академика А. С. Сагинова.

Каждый год выпускники вуза разных лет с радостью обнаруживают, что их глубоко уважаемый наставник, заведующий кафедрой, декан, профессор Токмирза Смагулович по-прежнему в строю, полон сил и энергии. Его всегда можно встретить на многочисленных вузовских мероприятиях — доброжелательно и внимательно к собеседнику вне зависимости от его возраста и положения.

За свои достижения в науке и образовании профессор Т. С. Интыков награжден орденом «Парасат», медалями «Ерен еңбегі үшін» и «25 лет Независимости Республики Казахстан», нагрудными знаками: «За отличные успехи в работе» Минвуза СССР, «Почетный работник образования РК», «Ы. Алтынсарин», «Почетный автомобилист РК», «Лучший преподаватель вуза РК», почетными грамотами министра высшего и среднего образования КазССР, акимов Карагандинской области, был занесен на Доску Почета г. Караганды и Карагандинской области.

Профессор Т. С. Интыков является активным ученым и передовым педагогом высшей школы, автором более 150 научных и научно-методических трудов, в том числе 4 учебников и учебных пособий, рекомендованных МОН РК для технических вузов страны.

Отдавая всего себя служению науке и благодородному делу подготовки специалистов, Токмирза Смагулович остается главой большой семьи, счастливым мужем, отцом, дедушкой и прадедушкой. После упорных поисков в архивах Токмирза Смагулович увековечил память отца своей супруги, погибшего в марте 1943 года, красноармейца Кеншинбая Мустафина, внеся его имя в список мемориальной доски братской могилы села Красная Гусаровка Харьковской области. Такая же работа была проведена Токмирзой Смагуловичем с акимом Нуринаского района.

В преддверии своего юбилея ветеран профессорского корпуса Карагандинского технического университета имени А. Сагинова Токмирза Смагулович Интыков полон сил и энергии, творческих планов, активно участвует в учебном процессе и работает с выпускниками вуза по подготовке к 70-летию университета.

Правление, ректорат, коллектив преподавателей, сотрудников, докторантов, магистрантов и студентов НАО «Карагандинский технический университет имени Абылкаса Сагинова»
Фото Александра МАРЧЕНКО

Алаштың ұлы тұлғасы Ахмет

5 қыркүйек күні М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханасында ұстаз, өлкетанушы, Ақтоғай ауданының «Құрметті азаматы», «Құрмет белгісі» ордені иегері Мұқан Тұңғышбай Өміртайұлымен, қазақтың көрнекті ақыны, әдебиет зерттеуші ғалымы, түркітанушы, публицист, педагогы, аудармашы, қоғам және мемлекет қайраткері, «Алаш»

партиясы көшбасшыларының бірі — Ахмет Байтұрсынұлының туғанына 150 жыл толуына орай «Алаштың ұлы тұлғасы Ахмет» атты тақырыбында кездесу кеші өтті.

Іс-шараға Қарағанды қаласының әкімінің орынбасары Л. Т. Ақильжанова мен Ішкі саясат бөлімінің басшысы Н. А. Илияш және Әбілқас Сағынов

атындағы Қарағанды техникалық университетінің «Жас Орда» жастар қауымдастығының белсенді студенттері қатысты.

Сонымен қатар, Тұңғышбай Өміртайұлы Алаш Орда үкіметінің мүшелері А. Байтұрсынұлы, Ә. Бөкейхан, Ә. Ермеков және Алаш Орда туралы құнды тарихи ақпараттармен бөлісті.

Ұлт ұстазының есімін ұлықтау

Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінде «Рухани жаңғыру» ұлттық жобасын іске асыру аясында болашақ маманды тәрбиелеуге көп көңіл бөлінеді.

2022-2023 оқу жылының басында «Өнеркәсіптік көлік» кафедрасының ОП-20-1 тобының студенттері ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының 150 жылдық мерейтойына арналған «Қоғамдық келісім» мемлекеттік мекемесінде ұйымдастырылған мерекелік іс-шараға қатысты.

Студенттер 20 ғасырдың басындағы қазақ халқының ұлт-азаттық қозғалысы көшбасшылары-

ның бірі, мемлекет қайраткері, ақын, публицист, қазақ тіл білімі мен әдебиеттанудың негізін қалаушы, ұлттық жазуды реформалаушы, ағартушы Ахмет Байтұрсынұлының өмірімен және шығармашылығымен танысты. Осы іс-шараның арқасында болашақ мамандар Қазақстан тарихына тағы да терең еніп, ана тілінің болашағы — ұлт болашағы екенін терең түсінді.

Тіл ғұмыры — ұлт ғұмыры

Қыркүйектің 5-і — Алаш қозғалысының қайраткері, ғалым, түркітанушы, қазақ тіл білімінің атасы Ахмет Байтұрсынұлының дүниеге келген күні. 2017 жылы Премьер-Министрдің қаулысымен 5 қыркүйек, яғни Ахмет Байтұрсынұлының туған күні — Қазақстан халқы тілдерінің күні болып бекітілгені белгілі.

ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев кезекті Жолдауында қазақ қоғамында жаңа қағидаттар және жаңа бағдарлар салтанат құруға тиіс екенін атап өтіп, Ахмет Байтұрсынұлының сөзін мысалға келтірген еді. Ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлы «Білімді болуға оқу керек. Бай болуға кәсіп керек. Күшті болуға бірлік керек. Осы керектердің жолында жұмыс істеу керек» — деген. Бұл көзқарас бүгінгі күні өзінің өзектілігін жойған емес.

Біріншіден, жиырма бірінші ғасырдың ұрпағы терең білімді болғаны жөн.

Екіншіден, жас буынды ерінбей еңбек етуге бейімдеу қажет.

Үшіншіден, кез-келген істі кәсіби дағды арқылы жүзеге асырған дұрыс.

Төртіншіден, темірдей тәртіп және жоғары жауапкершілік баршамыздың бойымызда болуы керек.

Бесіншіден, әділдіктен айнымаған жөн. Әділдік — қоғам дамуының маңызды шарты. Әділеттілік — әсіресе, ел-жұрттың тағдырын шешу үшін аса қажет қасиет.

Алтыншыдан, бізге керегі — адалдық, ұқыптылық, тиянақтылық. Бәріміз нағыз қазақты дәл осындай кейіпте көргіміз келеді. Біз сонда ғана бәсекеге қабілетті мемлекет, зияткер ұлт қалыптастыра аламыз. Қазақ зиялыларының жаңа кезеңдегі міндеті — ұлт болмысының жаңа қағидаттарын орнықтыру. Сондай-ақ, ұлт сапасын арттыруға атсалысу. Жаңғырған қоғам жат әдеттерден біртіндеп арылуы керек — делінген Мемлекет басшысының Жолдауында. Осыдан бес жыл бұрын «Қазақстан Республикасында мереке күндер тізбесін бекіту туралы» үкіметтің қаулысына сәйкес, Қазақстан халқы тілдері күні 5 қыркүйекте тойланады деп бекітілді.

Осы орайда, Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті, Қазақ тілі және мәдениеті кафедрасы меңгерушісі ф.ғ.к., доцент Қ. С. Калыбекова және кафедра оқытушылары ф.ғ.к., доцент А. Б. Аширбекова, ф.ғ.м., оқытушы Т. Х. Абдықадыровтардың ұйымдастыруымен 2022 жылдың алтыншы қыркүйегінде «Тіл ғұмыры — ұлт ғұмыры» тақырыбында факультетаралық байқау өтті. Байқау барысында әр факультеттен қатысқан студенттер қазақ ақындарының шығармашылығынан жыр мәйегін паш етіп, күмбірлете күй шертіп, сазды әннен шашу шашты. Сонымен қатар, қазақ тілінің әлемдегі салмағын саралап, қызықты мәліметтермен бөлісті. Аталмыш іс-шараға кафедраның профессорлық-оқытушылық құрамы, Лог-20-2, ОП-20-2, Лог-20с, ПСК-20-2 және тағы басқа топтардың студенттері қатысты. «Тіл ғұмыры — ұлт ғұмыры» тақырыбындағы шара көп ұлттың өкілдері тұратын Қазақ жеріндегі мемлекеттік тілдік ахуалды, тіл құрылысын қалыптастыру мен дамытудың негізгі факторы және ұлтаралық қарым-қатынас пен қоғамдық келісімді реттеу және дамыту мақсатында өткізілген және діттеген мақсатына жеткен мерекелік іс-шара.

Әбілқас Сағынов атындағы ҚарТУ, Жол-көлік факультеті, Қазақ тілі және мәдениеті кафедрасының меңгерушісі ф.ғ.к., доцент Қ. С. Калыбекова, ф.ғ.к., доцент А. Б. Аширбекова

Өнегелі өмір

Азамат ісімен, әрекетімен көрікті дейміз. Демек, кез келген кісі туралы сөз бастағанда ең әуелі ол кісі не бітірді, не тындырды, қандай жетістікке жетті деген сауалды қоюымыз заңдылық. Белгілі бір саланы меңгеріп, сол арқылы ел мақтанышына айналып, халық құрметіне бөленіп жүрген азаматтар баршылық. Сондай азаматтың бірі, Аягөз өңірінің тумасы, физика ғылымдарының кандидаты, ұлағатты ұстаз, Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінің профессоры, физика-математика ғылымдарының дамуына өзіндік үлесін қосқан Мәженов Нұрлан Ахметжанұлы биыл мерейлі 75 жасқа толып отыр. Осы мерейтойымен құттықтай отырып, Нұрлан ағамызбен кездесіп, өнегелі өмір жолы жайында тілдесіп қайтқан болатынмыз.

Нұрлан Мәженов 1947 жылы қазіргі Абай облысы Аягөз қаласында үлкен әулетте дүниеге келген. Асқар тау әкесі бәрімізге таныс, есімі тарих беттерінде қалған, атақты кәсіби теміржолшы Ахметжан Мәженов. 1926 жылы желтоқсанда СССР Еңбек және Қорғаныс Советі ұзындығы 1500 километр Түркістан-Сібір темір жолын салу туралы шешім қабылданады. Осы Түркісіб темір жолының салынуы туралы сөз қозғала қалса Ахметжан атамыздың есімі аталмай тұрмайды. Нұрлан аға әкесі туралы біраз қызықты ақпаратпен бөлісті.

Риддер рудниктерінде қатардағы жұмысшы болып жүрген кезінде бүкілодақтық құрылысқа айналған темір жол әкесін қызықтыра беріп, 1927 жылы қасындағы жолдастары мен сол жерге жұмысқа ауысады. Соның бірі «Еңбек өнімділігін барынша арттыру үшін тәулігіне жоспада көрсетілген үш километрдің орнына үш жарым километр жол төсеп жүрдік деп әкем айтып отырушы еді» — деп әкесін еске алды ағамыз. Сол тынымсыз еңбектің арқасында темір жол салыну мерзімінен 17 ай бұрын ерте аяқталды. 1930 жылы 28 сәуір айында Айнабұлақ станциясында Түркісіб темір жол құрылысының аяқталуының құрметіне өткен салтанатты жиынды аянбай еңбек еткен жү-

мысшылар орденмен марапатталып, сол жерде үздік теміржолшы ретінде атамыз сөз сөйлеген. Ахметжан Мәженовтың омырауына Еңбек Қызыл Ту орденін мемлекет қайраткері Тұрар Рысқұлов таққан. Орденді адамдар саусақпен саналатын заманда бұл төс белгінің беділі Еңбек ерімен пара-пар болатын. Сол себептен Ахметжан атамыздың өмірбаяны ұлттық энциклопедияға енгізіліпті. Алматы қаласында 2005 жылы 4 желтоқсанда Түркістан — Сібір темір жолының тұңғыш салушысы А. Мәженов тұрған үйде ескерткіш-тақта орнатылды.

Нұрлан ағамыз отбасында бес ағайынды. Олардың бәрі де Аягөздегі темір жолдық орта мектепті бітіреді. Үйдің тұңғышы Мәрзия Мәженова апамыз он жылдық мектепті алтын медальмен бітіріп, кеңестік жүйенің заманы жүріп тұрған уақыттарда қазақ қызы Ленинград асып, араб тілін меңгеруді жөн санайды. Апамыздың қияндағы Ленинградқа барып білім алуына әкесі себепкер болған екен. Оқуын тәмәмдап, қазақ қыздарының арасындағы тұңғыш рет жоғарғы білімді араб тілі мен әдебиетінің маманы деген дипломы мен елге оралады. Еңбек жолын Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінен бастап, елу жыл тұрақ-

ты ұстаздық қызмет еткен Мәрзия апайдың білім берген түлектерінің арасынан есімдері елімізге кеңінен танымал Әбіш Кекілбаев, Мұхтар Мағауин, Мұзафар Әлімбаев, Нұрлан Оразалин т.б. көптеген ғалымдар мен ақын-жазушылар, мемлекет қайраткерлері шықты. Әпкесінің ізін өзгелері де жалғастырды. Мұрат Мәженов — Москвада оқып, металлург, техника ғылымының кандидаты атанды. Нағима Мәженова мен інісі Нұрбек экономика ғылымының кандидаты.

«Құнарсыз жерге құрт та жаумайды» — дегендей осы әулеттен тәрбиеленіп, өсіп шыққан ұрпақтары бүгінде еліміздің бетке ұстар азаматтары болды. Ахметжан атамыздың немерелері қазір биік белестерден көрініп келеді. Солардың бірі Мәрзия апамыздың қызы аты әлемге әйгілі өнер қайраткері, халық әртісі, қазақ пианисті, профессор, Қазақ Ұлттық консерваторияның ректоры — Жания Әубәкірова. Мәрзия апамыз қазақтың халық әндері, орыс романстары мен кейбір операларын тамылжыта орындайтын. Ол өзінің музыкаға деген бейімімен ынта ықыласын балаларының бойына да дарыта білді, — дейді Нұрлан аға. Жәнияның әлемге танымал пианист, талантты музыкант болуына Мәрзия апайдың қосқан үлесі мол. Үш баласының үшеуін де Күләш Байсейітова атындағы республикалық музыка мектебіне берген. Қалған немерелері де белгілі кәсіпкерлер.

Нұрлан Мәженовтың отбасына тоқталсақ. Адам өзінің қамшының сабындай ғана қысқа өмірінде екі нәрседен қателеспей керек. Бірі мамандық таңдау. Екіншісі өмір бойы өзіне адал болатын жар таңдау. Ағамыз аяулы жарымен институтта оқып жүрген кезінде танысқан. «Бір көргеннен бастап сұлу жүзіне тамсанып, біраз күн қасына барып таныса алмадым», — деп күлді ағамыз. Жары Орынбасар Мәженова — химия ғылымдарының кандидаты. Екеуі бірге қазір көптеген шетелдік кітаптарды қазақ тіліне аударуда. Нұрлан Ахметжановтың екі қызы, бір ұлы бар. Екі қызы да кәсіпкер. Ұлы экономист. «Болашақта немерелерім біздің өнегелі жолымызды жалғастырса біз үшін одан асқан бақыт жоқ. Қазірден бастап апасы екеуіміз химия, физика пәнін үйретудеміз», — деді Нұрлан Ахметжанұлы.

Нұрлан аға сегізінші сыныпқа дейін мектепте күндізгі ауысымда оқып, кейін кешкі мектепке ауысқан. Күндіз отжағушы болып жұмыс жасаған. Бос уақытында Москвадағы ағасы жіберген фи-

зикаға байланысты кітаптарды оқып, есеп шығаруға деген қызығушылығының ояңғанын айтады. Жалпы Нұрлан ағамыздың физика мен математиканы таңдауына себепкер болған ағасы Мұрат. Мектепті күміс медальмен аяқтап, арман қуып Алматы қаласындағы Қазақ ұлттық университетінің физика-технология факультетіне оқуға түседі. 1970 жылы университетті үздік аяқтап дипломын қолға алады. Қызмет жолын туып өскен жері Аягөз өңірінде бастады. Өзі білім алған мектепке мұғалім болып жұмысқа тұрады. Алты жылға жуық уақыт ішінде Шымкент қаласында орналасқан университетте физика пәнінен сабақ берді. 1980 жылы Санкт-Петербург университетінің ғылыми кеңесінде диссертациясын қорғап, физика-математика ғылымының кандидаты атағын алады. Елге оралып еңбек жолын әрі-қарай жалғастырды. Қарағанды техникалық университетінде мұғалім болып қызмет жасады. 2004 жылы физика кафедрасының доценті, профессоры атанды.

1970 жылдан бастап Нұрлан Мәженовтың ғылым саласындағы басып өткен жолы өрелі де өнегелі. Отандық және шетелдік басылымда шыққан оның зерттеуімен біршама ғылыми еңбегі жарық көрді. 1980 жылы шыққан «Колесания окисных решеток», «Наука» монографияларының авторлары. 2010 жылы «Оптика» оқулығы шықты. «Өлшеулердің нәтижелерін статистикалық әдіспен өңдеу» — 2012 ж. және «Жаратылыстану тұжырымдарының негіздері» — 2004 жылы шықты. Төрт электрондық оқулықтардың авторы, И. Е. Иродова «Механика» — Алматы, 2012 ж., Bird «Electrical and Electronic Principles and Technology», және K. Crane «Modern Physics» кітаптарын аударып шығарды. Сұхбат барысында алда тағы бір кітаптың жазылып жатқанын айта өтті. Өзінің бір сөзінде «Қазақша ғылыми кітап жоқтың қасы. Барлығы ағылшын, орыс тілінде. Сол себептен әлі біраз кітап қазақ тіліне аударылып, басылып шығарылады», — дейді.

Нұрлан Мәженов ғылыми қызметпен өте белсенді айналысады. Бірнеше жоғарғы рейтингтағы жарияланған ғылыми мақалалары бар. Ғылымға деген адалдық пен білімге деген құштарлықты

басты мақсат тұтқан профессор шынайы ғалымға тән қажырлылық, тиянақтылық танытып, қай жерде қандай қызмет атқарса да, туған елі мен халқының мүддесі жолында еселей еңбек етіп, әр салада өзіндік өшпес қолтаңбасын қалдырып, басшылық жұмысты да абзал ниетпен атқарып келеді. Осылайша бір бойында сан алуан өнері мен қабілеті бар ғалым жастық жігерімен, шебер ұйымдастырушылық қабілетімен биік белестерді бағындырып, 75 жастың жотасына толағай табыспен көтеріліп отыр.

Ғалымның өмірлік өнегесі қомақты ғылыми еңбектерімен ғана шектелмейді. Ол сондай-ақ, тағылымды тәрбиеші, ұлағатты ұстаз. Ұстаздық — ұлы қасиет. Ұстазы жақсының ұстамы жақсы. «Тірлігінді жылдарға жоспарласаң ағаш ек, ғасырларға жоспарласаң жастарды тәрбиеле» дегенге ұқсас қанатты сөз тілімізде аз емес. Осы аталғанды ескеріп, ұлты мен жастардың болашағы жолында тер төгіп, өз бойындағы асыл қасиеті мен білімін өсер ұрпақтың бойына дарытуға атсалысқан Нұрлан аға — зор құрметке бөленген ұстаздардың бірегейі. Бірнеше оқушыларды ғылыми жобаларға дайындаған. Ғылымды серік еткен парасат-пайымы биік ғалым қандай лауазымды қызметті атқарса да, қарапайымдылығымен, сабырлылығымен, кішілігі мен кісілігінен таймаған нағыз қазақы мінезге тән байсалды қалпымен, тұлғасы таудай болса да, кісіге жоғарыдан қарап, иық теңестіріп текетіреспейтін азаматтылығымен, тектілігімен үлкен-кішіні өзіне баурап алған. Жеткен жетістіктері де жетерлік. 2008 жылы Қарағанды облысының ғылыми жобаларға қатысқаны үшін Департаменттің Құрмет Граммотасымен марапатталды. Мемлекеттік тілге оқулықтарды аудару бойынша жоғарғы оқу орнынан 2013 жылы Құрмет Граммотасын алды. 2014 жылы Баянауылда физикадан білім беретін мұғалімдерге біліктіліктерін жоғарлатуға арналған қызметі үшін алғыс хат алды. Шетел авторларының оқулықтарын мемлекеттік тілге аударғыны үшін де алғыс хатпен марапатталған.

Нұрлан Мәженов отанға риясыз қызмет етудің, отбасында жақсы отағасы болудың, өнегелі өмірдің үздік үлгісін көрсетіп отыр. Жасынан зе-

рек, көкірегі ояу, санасы сергек, қилы қыран ғалым өмірде де, еңбекте де бақытын тапқан адам. Оның қызу еңбек, жалынды күреске толы құмырының мәнді де сәнді өтіп жатқаны анық. Абзал жан, дарынды ғалым Нұрлан аға мерейлі 75 жасқа күш қайратының мол шағында келді. Әлі де тың, ойы сергек, белсенді, ұдайы ізденіс үстінде. Қаламы қарымды, ойы шолымды, пікірі алымды ғалымның шабытты шағы қашан да серік болып жазары көбейсін. Елім деп есейген, ұлтым деп ұлысына қызмет етіп қайраткерлік көрсетіп жүрген ер азаматқа егеменді елі үшін атқарар ерен еңбегі ел алдында еленіп, әрдайым халықтың ілтипатына бөленіп, зиялылық пен парасаттылықтың биігінен көрініп, қайда болса да еңсесі биік, мәртебесі жоғары бола бергей деген тілек білдіреміз.

Әбілқас Сағынов атындағы физика кафедрасының аға оқытушысы Копбалина Қымбат Бағдатқызы Қару — Филология факультеті журналистика кафедрасы «Қоғаммен байланыс» 2 курс студенті Бағдат Балауса Русланқызы

Мотивация для лучших

Карагандинский технический университет им. Абылкаса Сагинова учредил стипендию первого казахского профессора математики, ученого и государственного деятеля Алимхана Ермекова. Ее будут выплачивать одному студенту в течение семестра за отличную успеваемость, активное участие в общественной деятельности и научные достижения.

Далеко не все знают, что знаменитый алашовец несколько лет преподавал в политехническом институте — после освобождения из-под третьего по счету ареста его направили на постоянное место жительства в Караганду. Здесь Алимхан Ермеков проработал на кафедре высшей математики с 1955-го по 1958 год, после чего вышел на пенсию. В прошлом году страна отмечала 130-летие со дня рождения знаменитого казахского ученого, к которому в вузе приурочили целый ряд мероприятий — республиканскую студенческую

олимпиаду по математике, международную научно-практическую конференцию, а также открыли именную аудиторию на кафедре, где он трудился.

— В резолюции конференции было выдвинуто предложение учредить стипендию его имени в университете для наших студентов, — рассказал директор департамента молодежной политики КарТУ Рустам Бузяков. — Так как статус этой стипендии высокий, мы решили, что получать ее достоин только один учащийся. Мы объявили о начале конкурса, в нем могут принимать участие

студенты второго, третьего и четвертого курсов независимо от факультета и будущей специальности, а также от того, по гранту они учатся или на платной основе. Претенденты должны собрать портфолио, приложить результаты отличной успеваемости, научные достижения, а также доказательство участия в общественной жизни университета и города — волонтерстве, организации мероприятий и так далее. Документы они сначала подают в деканат своего факультета, после чего там выбирают лучших студентов и направляют их на рассмотрение университетской комиссии и утверждение на ученом совете.

Присуждать именную стипендию будут каждый семестр, то есть раз в полгода. Ее размер составляет 36 600 тенге, выделяемых из средств университета. Так как победителем может быть только отличник, в течение пяти-шести месяцев он будет получать двойную стипендию, что станет хорошей мотивацией и стимулом для достижения дальнейших успехов в учебе.

Ұлтқа қызмет

Бірінші курс студенттер апталығы аясында Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінде Жастар саясаты департаменті бірінші курс студенттерімен бірқатар кездесулер өткізді. Қызметкерлер бірінші курс студенттерін университетте жүргізіліп жатқан тәрбие жұмыстарымен, «Ұлтқа қызмет» жаңа білім беру курсының енгізілуі, комплаенс қызметінің жұмысы туралы, үйірмелердің, спорт секцияларының жұмысы, ЖОО-дағы мінез-құлық және жатақханаларда тұру ережелері туралы таныстырды, студенттерді қызықтыратын барлық сұрақтарға жауаптар берілді.

Сондай-ақ, студенттер алдында «Жар Орда» ЖА өкілдері сөз сөйлеп, университеттегі студенттік өзін-өзі басқару қызметі туралы айтып берді. Университет студенттері «Жас Орда» желісі бойынша өткізілетін іс-шараларға белсенді қатысуға ниет білдірді.

Культурное обогащение

14 сентября студенты Колледжа инновационных технологий КарТУ имени Абылкаса Сагинова дружным коллективом решили посмотреть музыкальную комедию в 2-х действиях «Проделки Ханумы.» Премьера этого спектакля в Карагандинском академическом театре музыкальной комедии состоялась 24 июня 1999 г. Однако, сюжет постановке захватывает дух до сих пор. Знатный, но разорившийся князь Ваню Пантешвили желает поправить своё материальное положение, женившись на богатой невесте. Это известно лучшим свхам Тифлиса Хануме и Кабато. Первой в доме

Пантешвили появляется Кабато. Она отыскала для Князя молодую красивую девушку — Соню, дочь преуспевающего купца Микича, мечтающего породниться с аристократией. Но Сона и её учитель Коте — бедный племянник князя — любят друг друга. Помочь влюблённым и расстроить планы «обскакавшей её Кабато» берётся самая ловкая свха в Тифлисе — Ханума. Благодаря её хитро-сплетениям Сона и Коте обретают счастье, Аюк женится на Хануме, Князь — на Гулико, а Кабато становится главной свхой Тифлиса.

Спустя примерно неделю студенты колледжа так же решили посетить историко-краеведческий музей. Визит был организован в рамках мероприятий по духовно-нравственному воспитанию совместно с преподавателем Несиповым Р. Р.

22 сентября 2022 года в Областном историко-краеведческом музее ребята осмотрели экспозицию нескольких залов и узнали историю образования Независимого Казахстана, а также посетили Вечный огонь, памятник К. Байжанова.

Карлаг тарихи мұражайына саяхат

2022 жылдың қыркүйек айында Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінің «Қазақ тілі және мәдениеті» кафедрасының ұжымы Долинка кентінде «Саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу» мұражайына оффлайн-экскурсияға барды.

Мақсаты: Саяси қуғын-сүргін құрбандары туралы хабардар болу.

Гид: Омарбек Айзере Хасенқызы, саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу мұражайының ғылыми қызметкері: Карлаг (Қарағанды еңбек түзету лагері) жаппай саяси қуғын-сүргін кезінде құрылды. Карлаг мұражайы қуғын-сүргін құрбандарына қатысты тарих, экспонаттар және мұрағат құжаттары туралы көптеген ақпарат ұсынды. 1930–1953 жылдар аралығында 3 миллион 778 мың 254 адам түрлі айыптар бойынша жазасын өтегені атап өтілді, олардың ішінде ғалымдар, саясаткерлер, мәдениет қайраткерлері жұмыс істеуге

және жан түршігерлік жағдайда өлуге мәжбүр болды. Оқытушылар көптеген сұрақтар қойып, гидтің жауаптарына қанағаттанды.

АҚПАРАТ САЛАСЫНЫҢ САРАБДАЛ САРБАЗЫ

Биылғы күзде жазушы, журналист, Қазақстанның халық жазушысы, Мемлекеттік сыйлықтың иегері Шерхан МҰРТАЗАНЫҢ туғанына 90 жыл толмақ. Ол өз шығармалары арқылы өзі ғұмыр кешкен ХХ ғасырдағы дәуір келбетін, қоғам тынысын айрықша бейнелей алды. Ұлт мүддесі мен тұтастығын бірінші кезекке қоя білген осынау тұлға өткен тарихымыз бен жүріп өткен жолымызды шынайы кестелей алған сарабдал сарбазға айналды. Оның көркем шығармалары («Қара маржан», «Қызыл жебе», «Сталинге хат», «Бесеудің хаты», «Домалақ ана», «Ай мен Айша»), аудармалары т.б. жайлы біршама жазылды. Біздің ойымызша толыққанды зерттеліп бітпеген сала оның ақпарат саласындағы ерен еңбегі дер едік.

Ш. Мұртазаны жұртшылық, бәрінен бұрын, ірі көсемсөзші, тегеурінді басшы (газет, журнал, телекомитет т.б.), қайсар мінезді жан, тоталитарлық тәртіп үстемдік құрып тұрғанда да өз ұстанымынан қайта қоймаған қажырлы журналист ретінде жетік біледі. Ол талай талантты жастарға ұстаз бола алды. Сол жастар баспасөз саласында қаламдарын ұштап, кейінірек ірі журналист, танымал қаламгерлерге айналды. А. Сейдімбек, Ф. Оңғарсынова, О. Бөкей т.б. Олардың қатарында жерлесіміз Мағауия аға Сембай да бар-тын. Өздерін Ш. Мұртазаның мектебінің түлектері санайтын қаншама қарымды журналистер бар, оның бәрін тізіп шығу мүмкін емес... Жалпы, осынау танымал қайраткер туралы ой-толғамды да шағын мақалаға сыйғызу мүмкін емес, біз тек басты-басты деген мәселелерге тоқталдық. Оның артында қалған журналистік жазбалары өте мол. Соның біразы көзіңізді тірісінде «Ақындар мен әкімдер» атты кітабына енді. Ал, оған кірмей қалғаны қаншама? Алайда бәрін емес, тек осы кітапқа енгенінің өзінен-ақ Ш. Мұртазаның ірілік феноменін аңғаруға болады. Автордың ірі тұлға деңгейіне көтерілуі оның болмысындағы ұлтшылдық сипаттардан бастау алған дегенді баса айтқымыз келеді. Білімпаздық, ізденгіштік, болжампаздық пен саясаткерлік қана емес, бәрінен бұрын, ұлтшыл жанға қайсарлық, мызғымас ұстаным, мол таным, кесек мінез керек. Осылардың арқасында ғана Ш. Мұртаза өз биігіне көтеріле алды дер едік. Тоталитарлық тәртіптің зардабын тартуы, бар ауыртпалықтың анасына түсуі, ауыр кезең, жетімсіздік, өте ауыр балалық шақ — бәрі-бәрі тек оның басына ғана емес, сол кездегі көп қазақтың маңдайына жазылғанды. Ол жайттардың Ш. Мұртазаны жаста-

йынан жасытпай, керісінше, қайраттандырып, жігерлендіргені, шыңдағаны рас, алайда ерте қалыптасқан, ұлты үшін, халқы үшін өзін еш ойланбай құрбандыққа шалуға бел байлай алатындығы оны күрескерлік биікке көтерген сыңайлы. Өзгеге баға бергенде әркімнің салыстырмалы жайттарға үңілетіні анық. Өз халқының асқақ рухын, мәрттігін, жамандық ұғымынан алыс қонғандығын, адамзат тарихында көшпелілер мәдениетін қалыптастырған биік зияткерлігін танып, біліп, болмысына сіңірген адам ғана ұлтшыл атанады. Біз сөз еткелі отырған «Ақындар мен әкімдер» кітабынан жоғарыдағы қасиет, сипаттардың автор үшін қаншалықты киелі, қасиетті, қастерлі екенін аңғардық. Мұндағы ақындар — қалың елінің қамын ойлап, мұңын мұңдап, жоғын жоқтайтындар. Ақынды ақын қылған қалың елі. Демек, ақын мен халық — бір ұғым, тұтастық символы. Ал, әкімдер — билік өкілдері. Билік пен халық бірлікте болса, руханиятта да, саясатта да, экономикада да бағындырар белесің көп болмақ. Аталмыш кітаптағы «Ақындар», «Әкімдер», «Елім, саған айтам, Елбасы, сен де тыңда!..», «Тәуелсіздік толғақтары» сияқты бөлімдер автордың қоғаммен, адамдармен, болып жатқан түрлі құбылыстармен түрлі қарым-қатынас, көзқарасын білдіріп қана қоймайды, сонымен қатар, белгілі бір дәрежеде тәуелсіздік жылдарындағы алғашқы кезеңнен бастап, бертінге дейінгі уақытты қамтитын аралықтағы қазақ баспасөзінің жүріп өткен жолына да үңілтеді. Сонау тоқсаныншы жылдардың басындағы хал-ахуал, экономиканың ортақ үйлесімінің бұзылуы, Орталықтың жылы-жұмсақты өзгеге қимай, өзіне тартуы, алып империяның күйреуі, құдіретті партияның келмеске кетуі, шовинистік пиғыл, өктемдіктің белең

алуы, жалған патриотизмнің көрініс беріп, жағдан алуы, шикізат базасы боп келген Қазақстанның сол уақыт аясындағы мүшкіл халі, барлық сала бойынша дағдарыстың деңдеуі — бәрі де халық пен билікке, олардың іс-әрекетіне баға берген, тығырықтан шығар жолды іздеген шынайы ұлт зиялыларына үлкен сын болғаны мәлім. Кейінгі буын өкілдеріне олардың бәрі қазірде жеңіл-желпі оқиға боп көрінер, ал, шынайы ауыртпалық, күрделі жағдай сол кезде барлығының бел ортасында болған аға буын өкілдеріне аян. Шер-аға сияқты ірілер барлық жағдайды жұдырықтай жүректерінен өткізіп, шындықтың қанын сорғалата отырып жазды, жар салды.

Турашыл өткір мінезімен, кесек әрекетімен Шерхан аға ешкімнің алдында бүгежектеген жоқ. Ешкімнен тайсалмады. Пендешілікпен жіберген ағаттықтары болған шығар, алайда өзінің азаматтық ұстанымынан айнымаған жан екеніне жазылып, жарық көрген дүниелері дәлел бола алады. Кезінде айнымас досы, сыйлас замандасы Камал Смайыловпен жазысқан хаттары «Егемен Қазақстанның» бетінде жарияланып тұрды. Қалың жұртшылық жабыла оқып, келесі нөмірін тағатсыздана күтетін. Жұмыссыздық, жемқорлық, парақорлық, заңсыз сатылымдар, реформа қалай жүзеге асуда т.б. екі автордың жазысқан хаттарында айтылғандардың бір парасы ғана бұлар. Шер-ағамыз нақты түрде ашына айтады. Камал ағамыз алыстан орағытып, әлем елдеріндегі жағдайлардан мысал келтіре отырып, болашаққа сеніммен қарай жауап қайтарады. Өткір мінезді, тура айтатын Шер-ағамыз Камал досына: *«Алғашқы мақалаңда сен Күннің көзінен шылым тұтатып тұрғандай асқақ едің... Соңғы хатыңда сен, Камал, періштелер мекендеген Көктен төмендеп, күнәкарлар жайлаған Жердің бетіне жақындаған сыңайлысың...»* деп жауап жазғанында екі дос, замандастың жазбаларына сүйсінбеген, рақаттана күлмеген жан болмаған шығар?! Ешкім мінездеме бермесе де, екі танымал азаматтың хаттарынан қандай жан екенін, қандай мінездің иесі екенін бірден байқауға болатын. Арыстандай айбатты Шер-ағаның Парламаентте ең өзекті мәселелерді тайсалмай айтып, талай жанға ұнамағаны да жасырын емес-тін.

«Қызыл жебе» романы үшін қызыл империя кезінде Ш. Мұртазаның біраз қудалауға ұшырағанын бірі білсе, бірі білмес. Ал, тәуелсіздік жылдарында еркін тыныстауға мүмкіндік туса да, *«Мен біраз зардап шегіп ем ро-*

Қазақ журналистикасының аурулары: саяздығы, жасқаншақтығы, көрінген біреуді көпирте мақтай беретіні, қауіпті қылмыстарды әшкерелеуге бармайтыны т.б. бұрыннан белгілі.» дегенді айтқан да Шерхан аға болатын. Классик қаламгер О. Бөкей де Шер-ағаның тәрбиесін көрген, бәлкім соны бағалағаны шығар, ұстаз ағасы алпысқа толғанда өзіне жасаған жақсылығын айта кеп: «Міне, Сіз 60 деген асуға шықтыңыз, төменге қараңызшы, Аға, мен көрінем бе екем?!» деп елжірей қалам тербеуі жеке өзінің ғана емес, Шер-ағадай абзал азаматқа деген адал бауырларының, журналист қауымының сүйіспеншілігі деп қабылдағанмыз орынды.

Журналистің міндеті жұртшылықты ақпаратпен қамту ғана емес, оның ақ-қарасын ажырату, қиындықтан шығудың жолы қандай, соған қатысты ой-толғамдарын ортаға салу. Шер-ағаның жер бетінде бармаған елі аз шығар, іссапардың қорытындысы бойынша жазған дүниелерінен бірнеше ерекшелікті байқауға болады: біріншіден, біртұтас түркі әлемі, түркі тілдес елдердің мызғымас одағын құру идеясы; екіншіден, әлемдік елдер қауымдастығына танылу үшін экономикалық, саяси, рухани саладағы дербестігіңді орнықтыру. Шетелдік азамат сенің ұлттық ерекшелігіңе, болмысыңа үңіледі. Еліктел, солықтаудың қажеті жоқ, керісінше, сенің асқақтығың мен рухыңның биіктігіне өзгелер еліктесін деген ұстаным; үшіншіден, қазақтың ұлы даналары қалдыр-

ған өсиет бүгінде өз жалғастығын табуда ма? деген сауалға жауап іздеу.

Ол әлем елдеріндегі руханияттың ірі өкілдерінің шығармашылығын өз халқымыздан шыққан атақты жандардың шығармаларымен салыстыра отырып, ой-толғамдар жасады. Ортақ ұстаным, идеялық өзекті іздеді. Ұлтының ұлылығына көзі жетті. Шер-ағаның айбаттанып, ешкімнен ықпай, бұқпай өзекті проблемаларға қыруар дүниелер арнауы сол ұлылықты сезінгендіктен. Жасырудың реті жоқ, әлем елдерінде қазірде болып жатқан түрлі келеңсіздік, қантөгіс, текетірес — бәрі де ғаламат қуатты үйлесімнің бұзылуынан. Бар аямайым тілмен айтсақ, иманның аздығынан. Бір игілікті іс атқарылса, оның кемістігі белгілі болып жатады.

Ш. Мұртазаның бұл орайда қалың жұртшылық үшін зор қызығушылық тудырған дүниесі «Бір кем дүние» деген атпен берілген толғамдар циклі еді. Өмірден көрген, білгені, көкірекке түйгені бар автор мына беймәлім, мазасыз әлемдегі болып жатқан оқиға, құбылыстарға баға беруге тырысады. Ол баға адам бойындағы кереғар қайшылықтарға, ізгілікке бөгет боп, кедергі келтіріп отырған жайттарға үңілуге алғышарттар жасайды. «Бір кем дүниенің» маңызы мен мән-мағынасы да осында.

Шағын дүниеге көптеген ой-толғамдарды сыйғызу мүмкін емес. Сондықтан да мейлінше ықшам айтуға тырыстық. Артына мол мұра қалдырған Шерхан ағаға, болашақта бастау алар Шерхантану іліміне қосқан аздап болса да үлесіміз болсыншы деген ниетте болдық.

Қарлығаш ХАМЗИНА,
Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінің доценті, филология ғылымдарының кандидаты

маным үшін» дегенді абзал ағамыз ешкімге де айтқан емес, сірә, бағамды өсіріп қайтем дегені шығар?..

Ол барша саналы ғұмырын қаламға арнады. Қаламның құдіретіне сенді. Киесі бар деп есептеді. Қазақ баспасөзін құрметтеді. Ол азулылық көрсетсе, марқайды. Жасықтық көрсетсе, шамырқанды. Аяусыз сынады. «Жалпы айтсақ, кереметтей маңдайы жарқырап бара жатқан басылым шамалы.

Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінің КВН командасы республикалық «Жайдарман» ойындарында үздік деп танылды

Қыркүйек айының басында Семей қаласында «Жайдарман» КВН республикалық ойындарының бірінші телевизиялық лигасы өтті.

Оған Алматы, Атырау, Семей, Көкшетау, Павлодар, Қарағанды, Ерейментау қалаларынан 10 команда қатысты.

Ширек финалда Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінің «Қарту» командасы үздік деп танылып, Нұр-Сұлтан қаласында финалдық ойынға жолдама алды.

Облыс намысын қорғап жүрген жас ойыншыларымызға алдағы финалда сәттілік тілейміз!

Байыпты әңгіме

19–20 қыркүйекте Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университетінің жатақханаларында студенттер Қарағанды қаласының ОПБ учаскелік полиция инспекторларымен кездесуі өтті. Құқықтық негіздегі ережелер түсіндірілді, жатақханаларда жиі кездесетін тәртіп бұзушылықтар туралы мысалдар келтірілді, сондай-

ақ, құқық қорғау органдарының қызметкерлері алаяқтар желісіне кірмеу және қаржы пирамидаларын басқа ұйымдардан қалай ажырату туралы бірқатар ұсыныстар берді.

Кездесуге университеттің психологиялық қызметінің өкілдері де қатысты. Қызметкерлер студенттермен танысып, оларды кез келген толғандыратын мәселелер бойынша психологиялық қызметке жүгінуге шақырды. Естеріңізге сала кетсек, студенттерге психологиялық кеңес беретін психологиялық қызмет өкілдері 1 корпус 322–324 кабинеттерде орналасқан. Сондай-ақ қызмет көрсетушілердің электрондық пошталары төменде көрсетілген psyhelpcenter.ktu@gmail.com және Instagram әлеуметтік желісіндегі бет-psyhelp.ktu.

Путь к знаниям

20 сентября студенты КарТУ им. Абылкаса Сагинов отправились в Астану на семинар тренинг «Новый Казахстан: к нации создателей», который проходил в библиотеке Первого Президента. Мероприятие позволило приобрести новые знания для достижения более высоких вершин в учебном процессе. Также наши студенты посетили ряд музеев столицы страны.

Биологическая безопасность

Биологическая безопасность — это состояние защищенности людей, сельскохозяйственных животных и растений, окружающей среды от опасностей, вызванных или вызываемых источником биолого-социальной чрезвычайной ситуации. Биологическая безопасность — это система медико-биологических, организационных и инженерно-технических мероприятий и средств, направленных на защиту работающего персонала, населения и окружающей среды от воздействия патогенных биологических агентов.

Мерами обеспечения биологической безопасности являются: соблюдение правовых норм, выполнение санитарно-гигиенических и санитарно-эпидемиологических правил, технологических и организационно-технических требований, а также проведение соответствующего комплекса правовых, санитарно-гигиенических, санитарно-эпидемиологических, организационных и технических мероприятий, направленных на предотвращение, ослабление и ликвидацию заражения людей, сельскохозяйственных животных и растений инфекционными болезнями.

Опасными биологическими факторами являются: болезнетворные организмы любого вида, биологического типа и токсические субстанции (в т.ч. микроорганизмы, представители фауны, флоры, загрязненные объекты живой и неживой природы, экзопатогены, эпизоотический, эпидемический процесс, эпифитотии), отсутствующие или ограниченно распространенные, которые способны нанести вред здоровью человека, сельскохозяйственным животным и продукции животноводства, растениям или продукции растительного происхождения.

Обеспечение биологической безопасности служит поддержанию биологической безопасности на уровне минимально приемлемого и допустимого риска воздействия опасных биологических факторов на

здоровье человека и среду обитания при беспрепятственных мерах по снижению минимально приемлемого уровня риска.

Патогенные биологические агенты это микроорганизмы (бактерии, вирусы, хламидии, риккетсии, простейшие, грибы, микоплазмы), прионы, генно-инженерно-модифицированные организмы, яды биологического происхождения (токсины), гельминты, способные при попадании (введении) в организм человека или животного вызвать инфекционное состояние (болезнь, носительство, отравление), дифференцированные по уровням опасности и требующие обеспечения адекватного уровня безопасности при проведении диагностической, производственной и экспериментальной работы.

Биологическая безопасность при работе с патогенными биологическими агентами это система организационных, медико-биологических и инженерно-технических мероприятий и средств, направленных на защиту работающего персонала, населения и среды обитания человека от воздействия патогенных биологических агентов, а также на обеспечение сохранности материалов, содержащих микроорганизмы, токсины биологического происхождения и создание условий, препятствующих их неправоначальному использованию.

Профилактические меры по обеспечению биологической безопасности делятся на организационные, административные, инженерно-технические, медико-санитарные, санитарно-ветеринарные, фитосанитарные и иные меры, направленные на предупреждение возникновения массовых болезней (опасных, чрезвычайных ситуаций в области биологической безопасности)

Экстренные меры по обеспечению биологической безопасности это ограничительные мероприятия — карантин, изоляция, обсервация, лечение, дезинфекция, дератизация, дезинсекция, деконтаминация, направленные на прекращение распространения массовых болезней, локализацию и ликвидацию возникших очагов.

Биологическая безопасность направлена прежде всего, на защиту населения, общества и государства от прямого и опосредованного через среду обитания воздействия опасных биологических факторов, способных нанести ущерб, сопоставимый с угрозой национальной и международной безопасности.

**Главный специалист
Управления санитарно-эпидемиологического контроля
района имени Казыбек би г. Караганды
Аубакирова Б. К.**

Молодежь и религия

В рамках недели первокурсника прошли встречи студентов с представителями Республиканской информационно-разъяснительной группы на тему «Молодежь и религия». Во время встречи спикеры подробно разъяснили о методах вербовки, рассказали какие методы воздействия применяются вербовщиками деструктивных религиозных течений, как защитить себя и своих близких от вовлечения в них.

В завершение встречи лекторы призвали студентов развивать навыки критического мышления, анализировать и проверять поступающую информацию на достоверность.

13 сентября 2022 года в МЦ «Жастар Әлемі» состоялся тренинг, направленный на противодействие наркопреступности и профилактику распространения и употребления синтетических наркотиков среди молодёжи. В качестве коуч-тренера выступил Смагулов Асылан — автор #AslanSpeak, координатор проекта «Лига дебатов «Ассамблея Жастары»».

Спикер предупредил молодых людей об опасности запрещенных веществ, а также провел интересные практики и призвал студентов не оставаться равнодушными к проблеме распростра-

Не оступись!

нения и употребления синтетических наркотиков среди окружающих.

Напомним, тяжелые последствия употребления психоактивных веществ влекут за собой не только невосполнимое расстройство функций организма, но и приводят к тяжелым психическим расстройствам, поражениям головного мозга. Также не стоит забывать о последствиях употребления и распространения наркотических средств, предусмотренных уголовным законодательством РК. Согласно статьи 297 Уголовного Кодекса РК срок за незаконные изготовление, переработка, приобретение, хранение, перевозка в целях сбыта, пересылка либо сбыт наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов — наказываются лишением свободы на срок от пяти до десяти лет. Те же деяния, совершенные в отношении наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов в крупном размере, — наказываются лишением свободы на срок от шести до двенадцати лет. Те же деяния совершенные в организациях образования либо заведомо несовершеннолетнему лицу — наказываются лишением свободы на срок от пятнадцати до двадцати лет либо пожизненным лишением свободы.

Как подчеркнул Глава государства, большую угрозу здоровью нации несет растущее потребление синтетических наркотиков.

«Динамика резко отрицательная: за последние три года объем изымаемой из оборота «синтетики» вырос в 10 раз. Синтетические наркотики с каждым годом становятся дешевле и доступнее. Они практически беспрепятственно продаются через социальные сети, мессенджеры и даже доставляются на дом. Поэтому необходимо разработать комплексный план по борьбе с наркоманией и наркобизнесом», — заявил Президент.

Профилактика религиозного экстремизма и терроризма

8 сентября 2022 года в Колледже инновационных технологий КарТУ имени Абылкаса Сагинова прошла Республиканская информационно-разъ-

яснительная встреча по вопросам религии среди студентов. Гостями встречи стали Кожахметова Талшын Заркимовна — специалист теолог, ТОО «Центр исследования религий» г. Нур-Султан; Канапия Жадыра Манатовна-руководитель КГУ «Центр исследования и экспертизы проблем межконфессиональных отношений» города Жезказган; Далабаева Гульнар Бакеновна-руководитель отдела КГУ «Центр исследования и анализа проблем межконфессиональных отношений Карагандинской области». В ходе встречи специали-

сты разъясняли причины возникновения и распространения экстремизма, а также ознакомили с основными целями и признаками религиозных сект, продемонстрировали видео фильмы и ответили на вопросы студентов. Охват студентов составил более 150 человек.

**Сыздыкова Е. С.,
заместитель директора
Колледжа инновационных технологий
КарТУ имени Абылкаса Сагинова**

ДОБРЫЕ ДЕЛА И БЛАГОРОДНЫЕ ПОСТУПКИ

70 добрых дел

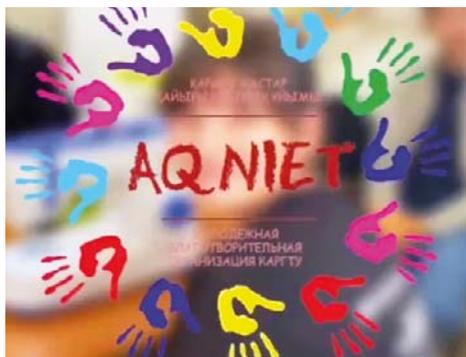
23 сентября 2022 года волонтерами МБОУ «АҚНИЕТ» в рамках акции «70 добрых дел» в честь семидесятилетия Карагандинского Технического Университета имени Абылкаса Сагинова была проведена благотворительная ярмарка для сбора средств на лечения в мечети Энет Баба. В проведении ярмарки нам помогли активисты всех факультетов. Выражаем им огромную благодарность! Также выражаем благодарность нашим спонсорам за помощь!

Поддержи ближнего

В результате пожара в Аулиекольском районе Костанайской области сгорело много жилых домов. В настоящее время людям, нуждающимся в помощи из-за природного пожара, оказывается помощь, строятся новые дома. Чтобы протянуть руку помощи в такой сложной ситуации, наши

волонтеры Молодежной Благотворительной Организации «АҚНИЕТ» при Молодежной Ассоциации КарТУ имени Абылкаса Сагинова «Жас Орда» доставили одежду в мечеть Балакажи, которая будет доставлена в Костанай и роздана людям. Мы очень благодарны всем, кто помогает!

Детский смех

9 сентября 2022 года волонтеры МБОУ «АҚНИЕТ» посетили детский центр «Caritas». Для детей была подготовлена интересная и веселая игровая программа. Мы рисовали картинки и проводили развивающие игры. Очень приятно, что такие мероприятия вызывают положительный отклик и собирают все больше волонтеров желающих помочь детворе оказавшейся в трудной жизненной ситуации.

ДОБРЫЕ ДЕЛА И БЛАГОРОДНЫЕ ПОСТУПКИ

Самый активный волонтер

Центрально-Азиатский Форум волонтеров проходил на протяжении недели. Более 200 делегатов со всех регионов Казахстана и других стран обсуждали новые тенденции волонтерства, обменивались опытом, рассказывали о своих достижениях и презентовали свои проекты.

Форум был направлен на поддержку инициативы Главы Государства по объявлению Международного года мобилизации волонтеров, с которой Касым-Жомарт Токаев выступил в 2020 году на 75-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН.

Активное участие в Центрально-Азиатский Форум принимал наш студент из группы БТ-19-3 Назым Адильхан. В первый же день он был награжден как самый активный волонтер. Мы гордимся такими студентами!

Поддержка мудрости и опыта

3 сентября, волонтеры Молодежной Благотворительной Организации «АQNIET» при Молодежной Ассоциации КарТУ имени Абылкаса Сагинова «Жас Орда» посетили дом престарелых. Ребята беседа с бабушками и дедушками, провели мастер-класс по рисованию, чтобы поднять настро-

ение постояльцам дома. Увлеченные пенсионеры старательно выполняли задания, развивали новое направление своей деятельности и бурно обсуждали написанные картины. Благодаря таким мероприятиям происходит обмен опытом, между молодежью и людьми преклонного возраста.

Идущие сквозь огонь

Повышение качества подготовки специалистов обеспечивается участием ведущих специалистов производства в обучении, и в этой связи кафедра «Рудничная аэрология и охрана труда» организовала и провела ознакомительную экскурсию в Специализированной пожарной части №1 города Караганды для студентов, обучающихся по образовательной программе «Без-

опасность жизнедеятельности и защита окружающей среды».

В ходе экскурсии студенты изучили современное пожарно-спасательное оборудование и многофункциональные пожарно-технические автомобили, опробовали защитное снаряжение и ознакомились с работой специализированного подразделения.

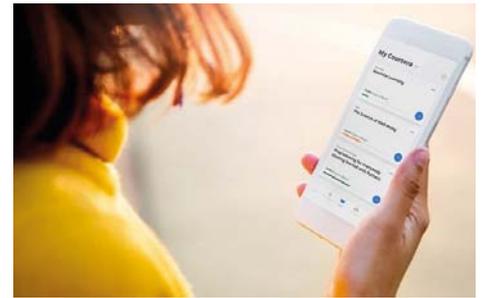

100 тысяч казахстанских студентов получают доступ к Coursera

Не менее 100 тысяч казахстанских студентов и пользователей получают доступ к платформе Coursera в ближайшие три года.

В рамках визита в Нью-Йорк состоялась встреча Президента Казахстана Касым-Жомарта Токаева с главой компании Coursera Джеффом Маджионкалдой. Генеральный директор Coursera проинформировал Президента РК о том, что международная образовательная платформа инвестирует 25 миллионов долларов в проект академической поддержки вузов Казахстана. Эта встреча имеет важное значение для развития высшего образования и укрепления человеческого капитала в нашей стране.

«Казахстанские студенты получают возможность выбирать курсы Coursera, локализованные на казахский и русский языки, а по итогам успешного прохождения засчитывать соответствующие кредиты. В течение трех лет не менее 100 тысяч казахстанских студентов и пользователей получают доступ к образовательной платформе Coursera. Сотрудничество с Coursera позволит значительно укрепить академический потенциал казахстанских вузов, особенно региональных

учебных заведений», — отметил министр науки и высшего образования РК Саясат Нурбек.

Quest марафон

17 сентября с активистами МА «Жас Орда» было проведено спортивно-оздоровительное мероприятие «Quest марафон», где приняли участие студенты первого курса КарТУ имени Абылқаса Сагинова и Колледжа инновационных технологий.

Главной задачей мероприятия было ознакомление студентов первого курса с территорией кампуса и историей университета. На тер-

ритории кампуса были определены 13 конкурсов по разным тематикам. На каждом этапе марафона студентов встречали координаторы

с заданием. Участники состязаний продемонстрировали хорошие творческие способности: пели, танцевали, помогали друг другу в заданиях. Ярko демонстрируя силу команды, сплоченность!

По итогам Quest марафона были определены победители:

- 3 место — «Снитч» — ФИТ.
- 3 место — «Люди в черном» — ГФ.
- 3 место — «Мастера» — ФЗАТ.
- 2 место — «Ваканда» — ФЗАТ.
- 2 место — «Викинги» — АСФ.
- 1 место — «Винкс» — ГФ.

Победители были награждены грамотами и призами от спонсоров мероприятия.

Актив членов органов студенческого самоуправления

С 9 по 11 сентября прошел выездной актив для членов органов студенческого самоуправления высших учебных заведений Карагандинской области, в котором приняли участие студенты КарТУ имени Абылқаса Сагинова.

За три дня студенты нашего университета провели два тренинга на тему волонтерство и лидерство для средней школы имени Ю. Гагарина и для Каркаралинского сельскохозяйственного колледжа имени Мынжасара Адекенова. В ходе актива наши студенты посетили технопарк и краеведческий музей поселка Ботака-

ра, Каркаралинский историко-культурный музей, мечеть имени Кунанбая в городе Каркаралинск и поднялись на Чертово озеро. Также прошел круглый стол на тему «Построение нового Казахстана глазами студентов», где наши студенты активно принимали участие и выражали свое мнение.

Студенты нашего университета были награждены сертификатами за активное участие. Надо упомянуть о том, что это было познавательно, что наши студенты обменялись опытом с другими органами самоуправления университетов Караганды.

Студенты Карагандинского технического университета имени академика Абылқаса Сагинова помогли подготовиться к школе 60 детям из 16 семей.

Дорога в школу

Активисты молодежной благотворительной организации AQNIET в рамках ежегодной акции «Дорога в школу» собрали 160 тысяч тенге. На эти средства студенты приобрели школьные принадлежности и ранцы.

— Мы с 2009 года проводим эту акцию. Всего на попечение нашего университета около 50 семей, с каждым годом цифры меняют-

ся. Это семьи, оказавшиеся в сложной жизненной ситуации, многодетные, неполные. В этот раз мы помогли собрать в школу 60 детей, — отметил председатель молодежной ассоциации «Жас Орда» Адильхан Назым.

Молодежная благотворительная организация AQNIET работает с 2006 года и является подведомственной организацией молодежной ассоциации «Жас Орда» КарТУ. На протяжении более 15 лет активисты проводят различные акции, ярмарки, концерты, помогают подопечным семьям.

«За политехнические знания»

№7(1613) 26 қыркүйек 2022 ж.

Меншік иесі және құрылтайшысы: ӨМК Қарағанды техникалық университеті
Редакцияның менен-жайы: 100027, Қарағанды қаласы, Н.Назарбаев даңғылы,
56 үй, бас корпусының 403 каб. Тел.: 56-24-10 (қос. – 1079).

Эл. пошта: gazeta.kstu@mail.ru. Газетті www.kstu.kz сайтынан оқуға болады.

БАҚ есепке қою туралы куәлігі Қазақстан Республикасының Ақпарат министрлігінде № 4253-Г 08.10.2003 ж. берілген.

Айына 1 рет жарық көреді. Таралымы: 350 дана.

Газеттің басылған орны: 100027, Қарағанды қаласы, Н.Назарбаев даңғылы,
56 үй, 4 корпус. Қарту баспасы.

Редактор: А. Александров

Фото: Днумабек Иманалиев.

Тарату аймағы: Қарағанды техникалық университеті.

Материалдарды қайта басу кезінде газетке сілтеме жасалуы шарт.

Редакция пікірі мақала авторларының пікірімен сәйкес келмеуі мүмкін.

Редакция мүмкіндігінше авторлық стильді және жарияланымның емлесін сақтайды.

Редакция ұсынылған авторлық материалдарды себебін түсіндірудісіз қабыл алмауға құқылы. Қолжазбаларға пікір жазылмайды және қайтарылмайды.